

רע"פ 1643/16 - שלמה ביטון נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 1643/16

לפני:
המבקש:
כבוד השופט א' שהם
שלמה ביטון

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי בירושלים, מיום 27.1.2016, בעפ"ג
36980-10-15, שניתן על ידי כב' השופטים ר' כרמל; כ'
מוסק; ו-ש' רנר

בשם המבקש: עו"ד מיכאל עירוני

בשם המבקש:

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים ר' כרמל; כ' מוסק; ו-ש' רנר),
בעפ"ג 36980-10-15, מיום 27.1.2016, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב'
השופט א' קורנהאוזר), בת"פ 40600-10-12, מיום 7.9.2015.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 17.6.2013, הורשע המבקש, על בסיס הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, בעבירה של תקיפת שוטר, לפי סעיף 273 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: *חוק העונשין*). בכתב האישום המתוקן נטען, כי ביום 22.8.2011, נהג המבקש ברכב, בניגוד לתמרור "אין כניסה". לבקשת השוטרים עוז רפאל ומתן יונה (להלן: "השוטר עוז", "השוטר מתן" או "השוטרים"), אשר נסעו אחריו, עצר המבקש בצד הדרך, והזדהה באמצעות רישיון נהיגה. בעת שבדק השוטר עוז את פרטי המבקש בתוך הניידת, פתח המבקש את דלת הניידת ושאל את השוטר האם הלה רושם לו דו"ח. המבקש סגר את הדלת לבקשת השוטר והלך להמתין בצד, תוך שהוא מקלל. לאחר מכן פתח המבקש שוב את דלת הניידת, וכשנתבקש לסגור אותה, הוא טרק את הדלת בבעיטה. משלא נרגע המבקש אף לאחר אזהרתו, ביקש השוטר עוז לעוצרו. המבקש הדף את השוטר, ובתגובה רוסס באמצעות גז פלפל. המבקש ניסה להימלט מהמקום, אך נעצר והובא לתחנת המשטרה, תוך שממשיך לצעוק ולהשתולל. לאחר הרשעתו של המבקש בעבירה שיוחסה לו, נדחה, לבקשתו, מועד הטענות לעונש, והלה הופנה לשירות המבחן, לקבלת תסקיר בעניינו.

3. ביום 8.5.2014, הוגש תסקיר שירות המבחן (להלן: *התסקיר*), בעניינו של המבקש. בתסקיר פורטו נסיבותיו האישיות של המבקש, ובין היתר נכתב, כי המבקש הינו בן 37, רווק, סיים 11 שנות לימוד, הוא אב לילד כבן 7 שנים הגדל בחזקת אימו, ומתעתד להינשא לבת זוגו. מהתסקיר עלה כי המבקש גדל בתנאי דחק פיזיים ורגשיים, והחל לצרוך סמים בגיל צעיר. לדבריו, הוא אינו עושה שימוש בסמים בשנים האחרונות. המבקש החל להיות מעורב בפלילים בהיותו כבן 19 שנים, והועמד לדין בגין ביצוע עבירות סמים, תקיפה, איומים, גניבה, היזק לרכוש ועוד. בעת עריכת התסקיר ריצה המבקש עונש מאסר בפועל בגין נהיגה תחת השפעת סמים. בהתייחס למעשים המיוחסים לו בכתב האישום, נטל המבקש אחריות חלקית, תוך צמצום חלקו באירוע וייחוס הגורמים להתנהלות לנסיבות ומקורות חיצוניים. שירות המבחן התרשם כי המבקש מתקשה לשתף פעולה ולקבל את כללי המסגרת, וכי הוא אינו בשל כיום לטיפול. בנסיבות אלה, ותוך ניסיון לעודד את המבקש לנהל אורח חיים תקין ולהפסיק את מעורבותו בפלילים, המליץ שירות המבחן להטיל על המבקש עונש מאסר שירוצה על דרך של עבודות שירות.

4. ביום 7.9.2015, ניתן גזר דינו של בית משפט השלום. לצורך קביעת מתחם הענישה, נתן בית המשפט את דעתו לחומרת העבירה בה הורשע המבקש; לנסיבות ביצועה, המצביעות מחד גיסא על חוסר מורא של המבקש מפני השוטרים, ומאידך גיסא על אלימות שאיננה חמורה, אשר הביאה לריסוס המבקש בגז פלפל; ולפגיעה שנגרמה לשלום הציבור, ובפרט לפגיעה בגופו של השוטר. בשל כך, קבע בית המשפט כי "מתחם הענישה נע במקרה זה בין מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות ועד לשישה חודשי מאסר". לאחר מכן, בחן בית המשפט את נסיבותיו האישיות של המבקש והתייחס לקיומן של הרשעות קודמות בעברו, לרבות בעבירות אלימות. עם זאת, ציין בית משפט השלום, כי הרשעתו האחרונה של המבקש הינה בגין עבירה שבוצעה לפני כשש שנים. בית המשפט נתן דעתו להתרשמותו של שירות המבחן מאופיו של המבקש, ולכך שלא הוצגה כל התקדמות במצבו, כפי שתואר בתסקיר. כמו כן, התחשב בית משפט השלום בקבלת האחריות על ידי המבקש, למרות שזו באה בחלוף זמן, ולעובדה שמאז ביצוע העבירה ועד מתן פסק הדין לא נפתחו תיקים נוספים כנגדו. על בסיס שיקולים אלו קיבל בית המשפט את המלצת שירות המבחן וגזר על המבקש את העונשים הבאים: 3 חודשי מאסר לריצוי על דרך של עבודות שירות; ו-4 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים, עבירה בה הורשע.

5. על גזר דינו של בית משפט השלום, הגיש המבקש ערעור לבית המשפט המחוזי, המכוון לחומרת עונש המאסר לריצוי על דרך של עבודות שירות, אשר הוטל עליו. בית המשפט דחה את ערעורו של המבקש, בציינו את הדברים הבאים: "לזכות המערער [המבקש] עומדת הודאתו במיוחס לו, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי ולייעול ההליכים. יחד עם זאת, לחובת המערער [המבקש]

נזקפת חומרת העבירה שביצע. תקיפת שוטר פוגעת לא רק בגופו של השוטר, אלא בשלטון החוק והסדר הציבורי. כמו כן, לחובתו של המערער [המבקש] עבר פלילי הכולל הרשעות במספר עבירות אלימות, וביניהן חבלה חמורה". בית המשפט המחוזי לא קיבל את הטענה, לפיה בעניינו של המבקש יש להעדיף את האינטרס השיקומי, וזאת, נוכח המלצות שירות המבחן והתרשמותו מהמבקש, שאף תאמו את התרשמותו של הממונה על עבודות השירות, לפיה נוטה המבקש למזער מחומרת העבירה שביצע ונמנע מהגעה סדירה לפגישות שתואמו לו. כמו כן, דחה בית המשפט המחוזי את הטענה הנוגעת למתחם הענישה שנקבע על ידי בית משפט השלום, מאחר שהעונש שהוטל בפועל אינו חורג מהמתחם שהציעה המשיבה. המשיבה טענה כי מתחם הענישה צריך לנוע בין מאסר מותנה לצד צו שירות לתועלת הציבור (להלן: של"צ) לבין מאסר למשך 4 חודשים, ועתה בעניינו של המבקש לרף העליון, תוך הותרת שיקול דעת לבית המשפט לגבי אופן ריצוי המאסר. לפיכך, לא מצא בית המשפט המחוזי מקום להתערב בעונשו של המבקש, ותאריך התייצבותו של המבקש לריצוי עונשו נקבע ליום 21.2.2016. בקשתו של המבקש לעיכוב ביצוע המאסר לריצוי על דרך של עבודות שירות נדחתה, ביום 4.2.2016 (כב' השופט ר' כרמל).

הבקשה לרשות ערעור

6. ביום 28.2.2016, הוגשה בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. בבקשת רשות הערעור טען המבקש כי יש לבטל את תקופת המאסר לריצוי על דרך של עבודות שירות, או לחילופין, להפחית את עונשו במידה ניכרת. המבקש ציין, כי "יש בעניינו כדי להשליך על ענינים של רבים אחרים הנקלעים למצב בו המאשימה קבעה מתחם, ובית המשפט החמיר מעמדת המאשימה וקבע שהמתחם צריך להיות גבוה יותר". המבקש גורס, כי מצב בו בית המשפט חורג מעמדת המשיבה בקביעת מתחם הענישה, כבעניינו, מהווה עילה לקבלת בקשת רשות הערעור, שכן נגרם בכך עיוות דין ואי צדק. עוד נטען על ידי המבקש, כי המתחם שנקבע בבית משפט השלום, ואושר בבית המשפט המחוזי, אינו מקיים את עקרון ההלימה. לעמדת המבקש, לא ניתן משקל ראוי לפרק הזמן הארוך שעבר מאז ביצוע העבירה, ולעובדה כי הוא לא ביצע עבירות נוספות בשנים שחלפו מאז, כמו גם לתהליך השיקום העצמי שעבר. המבקש סבור כי "בית המשפט קמא העניק משקל יתר לשיקול ההרתעה, כאשר הוא העלה את רף מתחם העונש מהמתחם אותו ביקשה המאשימה", מבלי שהתקיימו נסיבות חריגות וקיצוניות שיצדיקו החמרה זו.

דיון והכרעה

7. כידוע, בקשות רשות ערעור ב"גלגול שלישי" בפני בית משפט זה, תתקבלנה במשורה ובמקרים חריגים בלבד, בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית או סוגייה ציבורית רחבה, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים הישירים להליך, או כאשר קיים חשש מפני עיוות דין או אי-צדק ממשי שנגרם למבקש (רע"פ 1619/16 עבד אל עזיז אבו עראר נ' מדינת ישראל - מע"מ ומס הכנסה (29.2.2016); רע"פ 1579/16 איהאב ספיאן נ' מדינת ישראל (28.2.2016); רע"פ 1544/16 חוסין זבידאת נ' מדינת ישראל (25.2.2016)). לאחר שעיינתי בבקשה שלפניי על צרופותיה, נחה דעתי כי אין מתקיימות במסגרתה אמות המידה המצדיקות מתן רשות ערעור, ומטעם זה בלבד יש לדחות את הבקשה.

8. עוד יש להזכיר, כי הבקשה דנן מופנית כלפי חומרת העונש אשר הושת על המבקש. כפי שנקבע, לא אחת, לא תינתן רשות לערער ב"גלגול שלישי" על חומרת העונש, אלא במקרים בהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות

(רע"פ 1391/16 סאיד אבו עאזרה נ' מדינת ישראל (29.2.2016); רע"פ 1580/16 אגבאריה נ' מדינת ישראל (28.2.2016); רע"פ 314/16 גיא בן צבי נ' מדינת ישראל (22.2.2016)). בענייננו, עונש המאסר שהושת על המבקש אינו סוטה ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות כגון דא, ובוודאי שאין מדובר בסטייה קיצונית ממדיניות זו, וגם מטעם זה דין הבקשה להידחות.

9. למעלה מן הצורך, אוסיף כי גם לגופו של עניין לא מצאתי מקום להתערב בעונש שנקבע על ידי בית משפט השלום ואושר על ידי בית המשפט המחוזי. נסיבותיו האישיות של המבקש לא נעלמו מעיני הערכאות הקודמות, אשר התחשבו, כדבעי, בשיקולים לקולה שהמבקש מונה בבקשתו. העונש שנגזר על המבקש הינו ראוי ומאוזן, ואינו חורג מהעונש לו עתרה המשיבה.

10. אשר על כן, דין הבקשה להידחות.

ניתנה היום, כ"ב באדר א' התשע"ו (2.3.2016).

ש ו פ ט